

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Præstantia Gratiae Dei & Felicitate Hominis eâ donati Considerationes XXXVII.

Lamparter, Heinrich

Monachii, 1657

XXXVII. De sublimitate & magnitudine animi humani oriundâ ex Gratia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46645)

CONSIDERATIO XXXVI. 317

oportet, ait Sanctus Diadochus cap. 97. quandoque quidem orare, quandoque vero non eos, qui volunt tabern suam abijcere; sed potius dare operam orationi semper, in custodia mentis. Perseueremus igitur in oratione, qua petamus hoc tam singulare Perseuerantiæ donum, & de obtinendo ipso timendi locus non erit. Et vt Sanctus Hieronymus ad eundem Psalmum addit, Suppliciter Dominum deprecemur, vt aperiat aures suas ad preces nostras, & ipse nos, data peccatorum remissione, de presentibus arumnis eripiat, sibi que holocaustum purum effectos, mactatis vitijs, Sanctorum agminibus iungat. Amen.

CONSIDERATIO XXXVII.

De sublimitate & magnitudine animi humani oriundâ ex Gratia.

Tantum experimur in animo nostro celsitudinem, vt licet virtutem, bonitatemque non habeat,

omnibus tamen modis habere se flagat, ac videri velit; hoc ipso demonstrans, eum sibi defectum non congruere. Nullum certè malum naturæ, vel fortunæ, culpæ vel pœnæ, vel horum opinionem, suspicionemque nobis conuenire putamus: & ea, quæ declinare non possumus, vt honesta laudamus; vel non merito nostro, sed iniuriâ fortunæ nobis euenisse, conquerimur; ne viliores inde ducamur. Vitiis illorum, quæ alicuius excellentiæ speciem habent, vt superbiæ & inuidiæ, non ita nos pudet, licet grauiora sint, vt aliorum, quæ nos ad communionem brutorum abijciunt. Nullum autem bonitatis genus, adiumentum, aut signum, vt sunt opes, & honores; ne ipsam quidem diuinitatis opinionem, satis æquo animo patimur aliquando nobis abesse. Quemadmodum frenanda est hæc gloriæ falsæ cupido, neque extra Deum querenda apotheosis, ac deificatio: ita celsitudo animi negligenda non est, sed fouenda & excolenda,

colenda, vt par est. Oritur enim è nobilitate ipsius, qua superior omnibus ad imaginem Dei factus est, vt, per sanctificantem Gratiã, fiat Diuinæ confors Naturæ, & felicitatis. Hinc maximis ornatum donis, Deus muniuit Angelorum præsidio, optimis præceptis instruxit; tantòque in honore habuit, vt etiam turpissimè rebellantem dilexerit, & assumptã eius naturã, fecerit passusque sit pro eo miranda; Corpore illum suo, & Sanguine reficiat; adoptet in filium, & magna cum reuerentia de illo disponat. Huius tantæ nobilitatis perficiendæ, præter spiritum in corpore lucidum, purumque cælesti panes substantiæ similem, cum Gratia, Virtutum ac donorum Spiritûs Sancti, vt supra diximus, instrumenta homo accepit, vt eorum adminiculo pulcherrima opera proferendo, ad plenam felicitatem, ac finem suæ dignitati destinatum accedat, ex omni parte, quantum potest, ornatus similitudine Dei. Cuius Generositatis hîc, pro complemen-

to Considerationum nostrarum, ad-
feribemus tres gradus.

I. Gradus est, quo homo suæ sibi di-
gnitatis conscius, *vitat omnia, quæ vilem
ostendant atque degenerem: qualia sunt
vitia, Veritati, Moderationi, Libertati, &
Humanitati contraria.* Unde 1. *studet
omnia, quæ potest, intellectu penetrare;*
nam, ut etiam Tullius ait, in scientia
excellere pulcrum, labi & nescire tur-
pe ducit; fallere & simulare turpissi-
mum. Ad agendorum consideratio-
nem tempus ac diligentiam sumit: eo-
rum autem, quæ natura contemplatio-
ni exposuit, perfectam notitiam con-
sequi studet: ab alijs dicta, ad ipsum
rerum originale examinat & emendat,
nihil aspernando, sed laudando studio-
sus eorum conatus. Neque se efferen-
do; quia scit multo plura ignorata ma-
nere. Quæ Deus de suis nosse nos vo-
luit, suscipit magna cum reuerentia,
2. *Libidines, ingluuiem, & quidquid
molle, delicatum, intemperans; ordini,
venustati, decoro suæ personæ, com-
muni*

CONSIDERATIO XXXVII. 321

muni ac propriæ, minùs conueniens,
auerfatur, velut indignum animo diui-
 norum particeps. 3. *Quæ feruilia, vt ti-*
mere, angi, perturbari, adulari, longè
viliffima putat. Vbi que ad principatum,
 eminentiam, & victoriam, rerum hu-
 manarum contemptu, animique liber-
 tate & tranquillitate aspirans. Mai-
 ores laudat & æmulatur, nulli inuidet.
 Aduerfa fortiter tolerat, & vitam te-
 merè non proijcit, etiam prouocatus
 iniurijs: gnarus magnos labores ac fa-
 cinora sibi congruere, donec plena li-
 bertate fruatur, absolutus & euocatus
 à Deo. Cuius amicitia fretus, vbi-
 que constantem ac fortem se præ-
 bet: nec bonis, quæ sibi obueniunt, im-
 parem se ducens; nec malis succum-
 bens, sed vtens tanquam virtutis mate-
 riâ. Nec si inhonoretur, mærebit, aut
 vlciscetur, sua sibi Deique conscientia
 lætus: imò per excelsitatem animi, bo-
 na reddet pro malis. 4. *Omibus bene*
cupit, facit, ac dicit: nullum despicit,
 odit, læditur: omnes pro meritis co-

lens, vt imaginem Dei ferentes. Omnibus mansuetus, hilaris, liberalis, facile credens, indulgens. Neque cum eget, dedignatur beneficium rogare, & accipere, velut eo dignus; nec si accepit, se obligatum agnoscere: quia id ipsum est ingenuæ mentis. Æquabilem se omnibus præbet; siue ijs præponatur, colendo eos, vt fratres minores, quibus vti maior sit præfectus, vt eos ornet atque defendat: siue subdatur, eos obseruando & obediendo, non ex timiditate, vel adulatione; sed quia sibi tanquam communitatis membro sic conuenit: nihilo viliores se reputans, sed optimum suo in loco, si eum virtute seruârit. Rempublicam, in qua degit, pro sua parte, quantum potest, augere, & meliorem studet relinquere: de quo toto genere humano, si potest, quouis impendio satagit bene mereri.

II. Gradus est, quo in qualibet virtute, quod summum est, expetit. Nam i. in rebus agendis aciem intendit ad media directissima, & maxime propria: in ar-
tibus

CONSIDERATIO XXXVII. 323

*zibus ad solertissima : in dubijs ad pun-
ctum difficultatis : in contemplatione
naturalium ad intimas rerum fibras , & al-
tissimas causas : in divinis ad intellectum
Spiritus Sancti, & gustum sapientia : quæ
puritate cordis consequitur maximè.
2. In fortitudine ad acerbissimi cuiusque
Martyrij robur se exercet, vt omni ille-
cebra & dolore superior fiat. In Tempe-
rantia sectatur gratiam, & puritatē An-
gelicam. Pro aliorum salute omnes corpo-
ris & animæ vires insatiabili dilectione
impendit, vel simul, si ita res ferat ; vel
paulatim in laborum acerra, quasi thus,
adolet : maiora semper habens in vo-
tis, Xauerianum in modum. 3. Omnia,
quæ Deus dixit, vel gloriôsè de eo dicun-
tur, facile credit, vt qui longè maxima,
& infinita, de ipso conceperit animis.
Omnia ab ipso promissa sperat consequi,
si vel ita expediet, vel se ipse ad ea ritè
parauerit. Illum omni deuotione & reue-
rentia colit, infinitis obsequijs dignum
intelligens. Denique nihil omittit eorum,
quibus Amicitiam Dei conseruet & au-
geat;*

geat; quidquid est, & habet, alacriter impendendo. 4. Neque genera tantum virtutum, sed & *Motiva summa* *se-*
ctatur, modóque agendi. Ea summa existimans, quibus plus obsequij Deo grati præstari sentit, etiamsi naturâ suâ minora sint. Vt quid enim maiora, si non perinde sint grata?

III. Gradu, quia neque Diuinæ dignitati, neque rerum propositarum sibi magnitudini, neque desiderio suo, videt contentione suprâ dicta vndique satis fieri; & medium aliud non inuenit, quàm vt in omnibus à solo Dei nutu regi, mouerique se finat; maximi faciens, si mereatur assumi pro instrumento Summi Imperatoris, præcipuè curat i. vt sagaciter *omnem Dei nutum* *obseruet*, ac si fieri potest, intimum eius animi sensum in re quacunque perspiciat: seipsum autem ita compositum habeat, vt quouis momento, ad omnem Spiritûs Sancti motum, & insinuationem aptus promptusque sit. Quam ad rem iuuatur mirificè peritia discernendi

di motus internos, vsu bene eligendi,
 & examine actionum suarum perquam
 diligenti. 2. *Sensum autem animi Di-*
uini assequitur, præter institutionem
 Ecclesiæ, tum *familiaritate* quadam &
 vsu cum Deo, cum profunda confide-
 ratione eorum, quæ dixit fecitque: &
 eorum, quæ in gubernatione mundi, &
 electorum suorum quotidie innuit.
Inspectione denique *cordis Christi, & San-*
ctorum, accuratâ confirmat.

Concludamus omnia verbis S. Dia-
 dochii *cap. 89.* vbi, cum dixisset, Gra-
 tiam Dei, vt primùm venit in animam,
 renouare quidem statim cunctas ani-
 mæ lineas, vt imago Dei, omnibus pec-
 cati rugis detractis, in ea splendescat;
 perfectam verò, quæ obtineri potest,
 similitudinem Dei non statim largiri,
 sed nostra cooperatione paulatim per-
 fici; addit *Cum igitur mens cœperit mul-*
to sensu suauitatem Dei gustare, scire nos
oportet, tunc Gratiam incipere veluti de-
pingere in imagine similitudinem. Vt enim
pictores primùm quidem vno colore figu-
ram

ram hominis depingunt, postea verò colorem colori paulatim imponentes, speciem similitudinis picturæ usque ad capillum observant ad exprimendum. Sic Dei gratia, primò quidem hominem, ad imaginem Dei factum, in eum statum, qui prius erat, cum factus est, per baptismum concinnat & aptat: cum autem videt, nos toto animo pulchritudinem Similitudinis concupiscere, statèque in officina sua nudos, ac nullius rei admiratione captos, tunc virtutem virtuti addens, instar florum, speciemque animæ à splendore in splendorem transferens, formam Similitudinis Dei ei adhibet: ita ut sensus quidem declaret, formari nos secundum similitudinem, perfectionem verò similitudinis ex illuminatione cognoscemus. Quam illuminationem fieri docet charitate perfectâ, tanquam florido illo colorum, qui additi imagini similitudinem picturæ per omnia servant, in imitanda etiam specie subridentis. Nam, ut ait in ijs, quos Divina Gratia ad Similitudinem Dei depingit, illuminatio Charitatis addita declarat, eum,

quis

CONSIDERATIO XXXVII. 327

qui ad imaginem Dei factus est, esse ex
omni parte Similitudine Dei decoratum.

Et mox: *Quamobrem renouatur quidem
homo interior, de die in diem, gustu chari-
tatis: impletur verò, cum hac perficitur.*

Amen, Domine IESU; perficiatur
Charitas in omnibus; adueniat regnum
Gratiæ, vt ipsa sola dominetur in cor-
dibus omnium hominum, ac tu pro-
missum tibi à Patre, dignumque Pas-
sionis tuæ fructum recipias.

Audimus te quotidie rogantem, in
libro Soliloquiorum tuorum cum Pa-
tre, vt saluum te faciat, *quoniam defe-
cit Sanctus, diminutæ sunt veritates à fi-
lijs hominum.* Psal. II. Verè magna &
grauis miseria, qua liberari te cupis;
quoniam defecit Sanctus. Tu dedisti te
metipsum, vt mundares tibi populum
acceptabilem & sanctum: nemo debe-
ret esse super terram, qui Sanctus non
esset: & tamen impij in circuitu, cir-
cumquaque obambulant, & Sanctus
defecit. Pauci sunt, qui Gratiã tuam
quærant, & æstiment; pauciores, qui ad
eximia

eximia incrementa perducant. Nimirum *diminuta sunt veritates à filiis hominum*: ea, quæ de necessitate ac præstantia bonorum tuorum dicuntur, excidunt ab animis eorum, vel ita tenuiter cognoscuntur, vt nullam vim habeant.

Ab hoc malo, Pater Æterne, liberari se cupit Filius tuus dilectus. Hoc à te præmium petit obsequiorum suorum: hoc vnicum solatium laborum suorum. *Fiat, inquit Psal. 118. misericordia tua, vt consoletur me secundum eloquium tuum*; secundum magnificam promissionem tuam, per os Prophetarum factam à te sibi Filio & seruo tuo. *Veniant mihi, ait, miserationes tuae, & vitam*, quia lex tua meditatio eius est: nec aliud quidquam cogitat, quàm vt impleatur lex, & pactio, quam tecum iniuit. Exprobrant ei inimici, quòd tanto labore, tantis sudoribus & clamoribus, tam paucis persuaserit, vt Gratiam tuam anteponant rebus caducis. Orat itaque, vt veniat super se misericordia tua, Domine, salutare tuum.

Gratia

CONSIDERATIO XXXVII. 329

Gratia tua, vt possit respondere exprobrantibus sibi, quòd sperauerit in sermonibus tuis, quibus ei pollicebaris, daturum te ei omnes Gentes, quascunque fecisti, vt vnicum tandem floreat regnum Gratia, extirpato peccato. Eia, Pater Sancte, qui semper audis Filium tuum, quia etiam ipse semper facit, quæ tuæ Maiestatì placita sunt; exaudi eum, vt veniat regnum tuum, seculum sanctum, & omnes homines in sanctitate & iustitia tibi seruiant, nullo excepto.

F I N I S.

*Omnia in laudem gloriae Gratiae
suae, in qua gratificauit nos
in dilecto Filio suo.
Ephes. 1.*